

Meldcode Grensoverschrijdend gedrag in de sport

Uitwerking meldplicht Seksuele intimidatie

De meldcode grensoverschrijdend gedrag is bedoeld om bestuursleden van verenigingen en de bestuurder/ directie van sportbonden te ondersteunen bij een incident. De meldplicht seksuele intimidatie en misbruik rust op bestuursleden van alle aangesloten verenigingen, sportbonden en anders georganiseerde sport onder de koepel van NOC*NSF. Dit is belegd in het reglement Blauwdruk tuchtrecht seksuele intimidatie in de sport mei 2018 (hierna Blauwdruk SI) . Daarbij is in de Blauwdruk SI in november 2018 de meldplicht voor begeleiders vastgelegd. Wie door de bond *niet* als begeleider wordt gezien is vastgelegd per bond en met verenigingen gecommuniceerd.

We hebben afgesproken als sport niet weg te kijken bij een incident. Hiervoor is het nodig samen naar de juiste oplossingen te zoeken en grensoverschrijdend gedrag in zijn algemeenheid bespreekbaar te maken. De meldplicht SI is onderdeel van een krachtige opvolging van meldingen en incidenten in de sport.

- Begeleiders melden bij een bestuurslid van de vereniging.
- Bestuursleden van een vereniging melden bij de vertrouwens(contact)persoon van de eigen sportbond.
- Melden direct bij vertrouwens(contact)persoon sportbond kan door alle partijen worden gedaan. Melden in gezamenlijk overleg bij de aanklager van de bond (of een vergelijkbaar orgaan) of ISR kan door alle partijen worden gedaan.
- Melden bij het Centrum Veilige Sport Nederland kan door alle partijen worden gedaan.

De sportvereniging, en met name de begeleiders, zijn van grote waarde aangezien zij sporters regelmatig zien. Coaches/ trainers worden specifiek gevraagd hun zorgen te delen met de Vertrouwenscontactpersoon en het bestuurslid van de vereniging. Of contact op te nemen met de vertrouwens(contact)persoon van de sportbond of het Centrum Veilige Sport Nederland.

Bestuursleden, Vertrouwenscontactpersonen, coaches/ trainers etc. in de sport hebben geen hulpverlenende rol. Zij kunnen (moeten) echter wel hulp organiseren rondom een sporter of melder. Hiervoor kan een beroep gedaan worden op samenwerkingspartners van het NOC*NSF en het landelijk netwerk.

Deze meldcode zal geëvalueerd worden op bruikbaarheid en voortschrijdend inzicht.

Bijlage meldplicht SI november 2018

Wie, wat en waar

Waar

Sport Vereniging niveau: Er kan een vertrouwelijk gesprek plaatsvinden bij een Vertrouwenscontactpersoon of een bestuurslid. Bij de vertrouwenscontactpersoon vereniging zelf kan echter geen melding worden gedaan, wel kan er een signaal worden afgegeven bij deze persoon. De vertrouwenscontactpersoon van de vereniging rapporteert aan het bestuurslid. De daadwerkelijke melding wordt gedaan door de melder zelf bij het bestuurslid.

Sportbond niveau: Voor de bond kan het vertrouwelijk gesprek belegd zijn bij een vertrouwens(contact)persoon sportbond, een compliance medewerker of integrity officer. Wie dit is in het vertrouwenswerk van de sportbond moet op de website bekendgemaakt worden. Vanuit de bevoegdheid vertrouwenswerk kan bij deze persoon namens de bestuurder of directie van de bond direct een melding gedaan worden. We vatten deze functie hier samen als vertrouwens(contact)persoon.

Sport algemeen: Voor de koepel organisatie NOC*NSF is het vertrouwelijk gesprek en het melden belegd bij het Centrum Veilige Sport Nederland. Hier zijn meerdere medewerkers en vertrouwenspersonen bereikbaar voor gesprekken, advies en meldingen. Bij het Centrum kan ook gemeld worden als de vereniging of eigen sportbond niet comfortabel voelt als meldpunt.

Buiten de sport: Melden buiten de sport kan bij de politie en het OM. Daarnaast kunnen verschillende hulpverleners vertrouwelijk benaderd worden zoals Centrum Seksueel Geweld, huisarts, GGD, Slachtofferhulp Nederland, Veilig Thuis en Fier. Vanuit NOC*NSF zijn er met deze partijen afspraken gemaakt en is er jaarlijks overleg.

Wie

Melder: Iedereen kan een melder zijn. Sporters, ouders, omstanders, bestuursleden, trainers, coaches, begeleiders, barmedewerkers, artsen, schoonmakers etc. Iedereen die iets waarneemt of ergens wetenschap van heeft kan melden. Een melder is dus niet persé ook het slachtoffer of de beschuldigde.

Slachtoffer: Diegene die zich aangetast voelt in de eigenwaarde, dit is/ kan subjectief zijn en kan voor iedereen een andere eigen grens aangeven.

Beschuldigde: Diegene die door een melder aangewezen wordt als veroorzaker van grensoverschrijdend gedrag.

Dader of pleger: Omdat een beschuldiging niet meteen een veroordeling is spreken we pas over een dader of pleger als er een straf- of tuchtrechtelijke veroordeling heeft plaatsgevonden.

Betrokkenen: In een incident kunnen er meerdere mensen betrokken zijn. Niet alleen meerdere slachtoffers of meerdere beschuldigen, maar ook meerdere toeschouwers of getuigen.

Wat

Alles kan en mag gemeld worden als het door de melder als belangrijk wordt ervaren. Dit houdt niet in dat iedere melding een groot onderzoek vraagt, maar wel dat iedere melding opvolging verdient. Er komen af en toe zorgen, signalen of incidenten naar boven die op verzoek van de melder niet verder verteld mogen worden. Of waarvan we niet weten wie de melder is omdat hij/zij anoniem wil blijven. Een dergelijke melding is lastig op te volgen. We zien dit wel als een belangrijk signaal dat

aangeeft hoe ons veilig sport klimaat er uit ziet, en het kan een indicatie zijn voor betere inzet van preventie.

Iemand die wel in gesprek wil gaan maar anoniem wil blijven kan toch als melder worden behandeld. We hebben dan iemand aan wie we vragen kunnen stellen, of die wellicht in de toekomst wel bekend wil worden. Dit kan bijvoorbeeld via het SpeakUp systeem van de sportbond en het Centrum Veilige Sport Nederland. Op de websites van de sportbond en Centrum Veilige Sport Nederland staat de link naar dit systeem vermeld. Deze kunnen ook op de website van de vereniging worden opgenomen.

5 Stappen in een incident

In dit document wordt het bestuurslid van een vereniging in 5 stappen meegenomen in het doorlopen van een incident of melding als denkproces. Waar heb ik als bestuurslid mee te maken, en wat is het kader waarin ik handel.

De stappen die worden beschreven in dit document zijn in een bepaalde volgorde gerangschikt, maar deze volgorde staat niet vast en kan in de praktijk anders verlopen. Waar het om gaat, is dat de op enig moment in het proces alle stappen zijn doorlopen, voordat men besluit om al dan niet een melding te doen bij de aanklagers.

Meldplicht zoals in de Blauwdruk SI beschreven staat los van de oplossing van het incident op zich.

Voorafgaand aan deze 5 stappen heeft de vertrouwenscontactpersoon van de vereniging waarschijnlijk al een gesprek gevoerd met de melder. Het kan ook zo zijn dat een melder direct naar het bestuurslid gaat om te melden.

1. Kennisnemen van het incident
2. Handelingskader
3. Hoor- en wederhoor gesprek
4. Afweging van het incident en grensoverschrijdend gedrag
5. Afweging meldplicht en opvolging

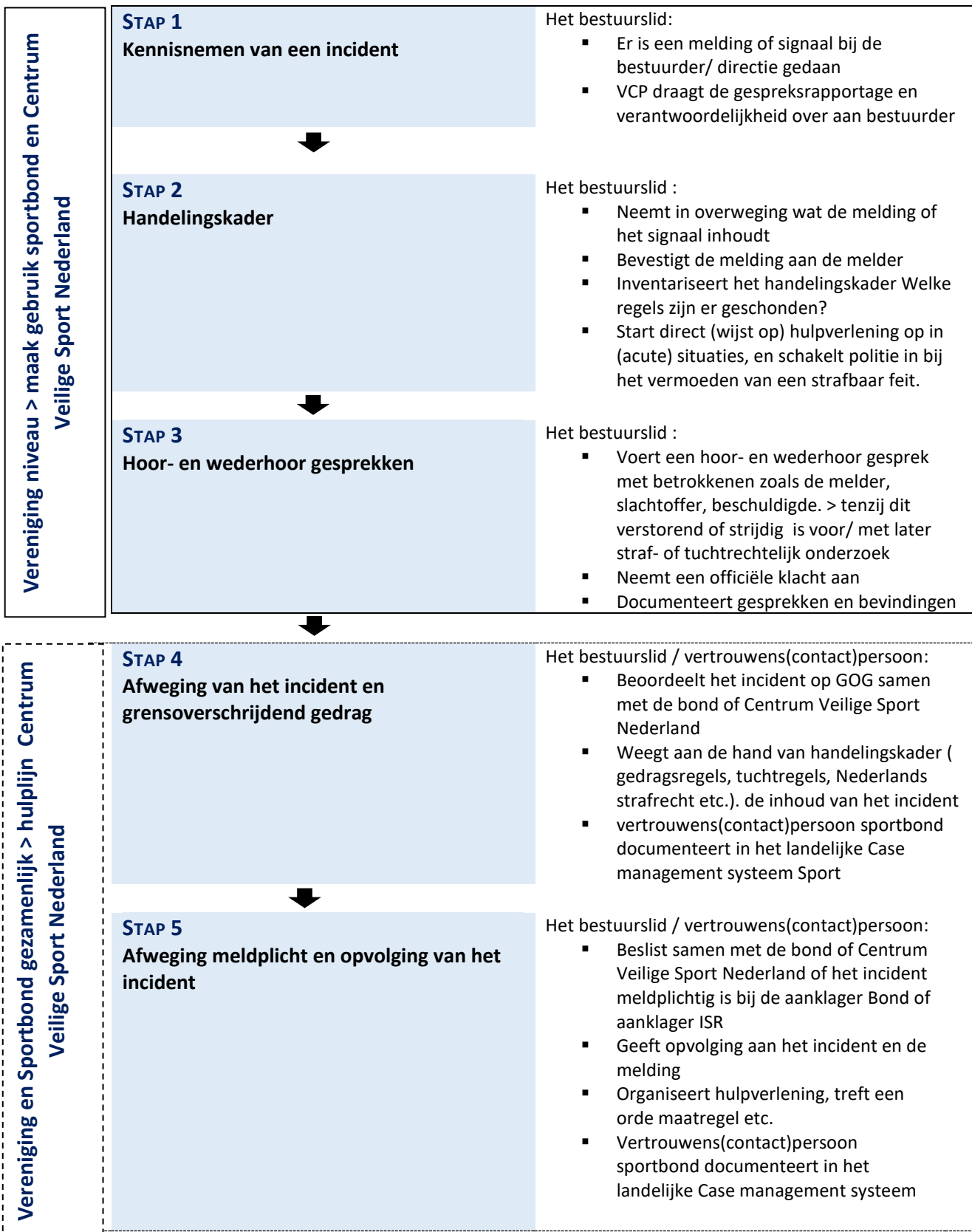
1 -2-3 stappen die het bestuurslid van een vereniging in eerste instantie doorloopt. Maak gebruik van de hulplijnen voor overleg, nadrukkelijk bij fysieke seksuele intimidatie meldingen.

4 Tijdens stap 4 gaan het bestuurslid van de vereniging en de vertrouwens(contact)persoon van de sportbond gezamenlijk in overleg.

5 Tijdens stap 5 wordt er de afweging gemaakt voor melden onder de meldplicht SI en verder tuchtrechtelijk onderzoek. Daarnaast wordt de oplossing van het incident en hulpverlening besproken.

Voor de stappen 4 en 5 is het belangrijk om contact op te nemen met de vertrouwens(contact)persoon bij de sportbond of met het Centrum Veilige Sport Nederland. Daar zijn de medewerkers in staat te ondersteunen bij de afweging waar het incident een schending of overtreding van regels is, en of het incident verder onderzocht moet worden door de aanklagers.

Als een melder zich direct bij de vertrouwens(contact)persoon van de sportbond of bij het Centrum Veilige Sport Nederland meldt, dan doorlopen zij in het werkproces dezelfde stappen. Met als kanttekening dat het Centrum Veilige Sport Nederland bedoeld is voor advies en sparren, hier wordt géén onderzoek of hoor- en wederhoor gefaciliteerd.

STAP 1

Kennisnemen van een incident

Het bestuurslid :

- Er is een melding of signaal bij de bestuurder/ directie gedaan
- VCP draagt de gespreksrapportage en verantwoordelijkheid over aan bestuurder

De Vertrouwenscontactpersoon van de vereniging brengt de signalen die een vermoeden of schending van seksuele intimidatie of misbruik en ander grensoverschrijdend gedrag in kaart en legt deze vast. De Vertrouwenscontactpersoon beschrijft de gegeven mogelijkheden en het toegelichte netwerk en rapporteert het incident aan de bestuurder. De Vertrouwenscontactpersoon heeft na het overdragen aan de bestuurder geen rol in beslissingen met betrekking tot het incident (vanwege mogelijke belangenverstremming met meerdere betrokkenen).

Het bestuurslid is verantwoordelijk voor het in goede banen leiden van een incident.

Het is belangrijk dat de vereniging alles goed registreert. Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen dienen schriftelijk te worden vastgelegd. Gespreksverslagen kunnen eventueel door betrokkenen worden ondertekend. Deze kunnen in het incidentdossier worden bewaard, dat in een gesloten kast (met slot) of digitaal (met wachtwoord) wordt bewaard. Dit vanwege de privacygevoelige gegevens die worden verzameld. Bij het verwerken van deze gegevens wordt rekening gehouden met de [Algemene Verordening Gegevensbescherming](#). Inclusief de daarvoor van toepassing zijnde bewaringstermijnen. De bestuurder is verantwoordelijk voor de veilige opslag van gegevens volgens de AVG richtlijnen.

Zie ook www.avghelpdesksport.nl

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut gevaar en zodanig ernstig geweld of misbruik dat de melder of slachtoffer of andere leden daartegen onmiddellijk beschermd moet worden, moet de bestuurder meteen advies vragen bij de politie. Of is zelf aangifte plichtig vanuit de bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Het is aan te raden jaarlijks een overleg met de wijkagent te onderhouden om zo elkaar in noodsituaties snel te kunnen vinden.

De vertrouwens(contact)persoon sportbond en Centrum Veilige Sport Nederland hebben directe contacten met zedenpolitie.

Bij aanranding en verkrachting nooit zelf gesprekken voeren en direct naar politie doorverwijzen. *Wetboek Strafrecht artikel 160. Iedere Nederlandse burger die wetenschap heeft van een verkrachting is verplicht aangifte te doen bij een opsporingsambtenaar.*

STAP 2 Handelingskader

Het bestuurslid:

- Neemt in overweging wat de melding of het signaal inhoudt
- Bevestigt de melding aan de melder
- Inventariseert het handelingskader Welke regels zijn er geschonden?
- Start direct (wijst op) hulpverlening op in (acute) situaties, en schakelt politie in bij het vermoeden van een strafbaar feit.

Het bestuurslid van de vereniging bevestigt schriftelijk aan de melder dat hij de melding heeft ontvangen, en geeft daarbij een reactie termijn aan. Het bestuurslid neemt de melding in overweging en onderzoekt het handelingskader. Maak op de website van de vereniging inzichtelijk hoe dit proces verloopt bij de vereniging welke termijnen hiervoor zijn afgesproken .

Het handelingskader is niets anders dan onderzoeken welke regels van toepassing zijn op de melding.

- Welke gedragsregels zijn van toepassing?
- Welke verenigingsregels zijn van toepassing?
- Welke huisregels zijn er geschonden?
- Is er een wettelijke regel geschonden?
- Welke overtreding is er van de Blauwdruk SI?
- Is er een VOT ondertekend? (Verklaring onderwerping tuchtrecht)
- Is het een acuut, recent, of in het verleden afspelend incident?

Het handelingskader geeft aan welke stappen het bestuurslid direct moet of kan nemen, of welke stappen er wenselijk zijn. Het doel is om acute onveilige situaties onmiddellijk te stoppen, het slachtoffer hulp te bieden en veiligheid voor andere leden te bewerkstelligen. Meldingen uit het verleden vragen om een andere zorg en aandacht in de afhandeling, raadpleeg hiervoor de sportbond of het Centrum Veilige Sport Nederland.

Heeft de vereniging geen eigen huisregels of vastgestelde gedragsregels, of is er enige sprake van twijfel of het gevoel niet te kunnen handelen op de melding, neem dan contact op met de sportbond of het Centrum Veilige Sport Nederland. *De sportbonden hebben regels opgesteld over seksuele intimidatie namens de bij hen aangesloten verenigingen waardoor deze wel voor de vereniging toepasbaar zijn.*

Maak in dit stadium van de melding gebruik van de beschikbare hulplijnen bij de vertrouwens(contact)persoon van de sportbond waar de vereniging toe behoort, en het Centrum Veilige Sport Nederland. Bij een overweging tot onderzoek en tuchtrechtspraak is er overleg mogelijk met de bestuurder/directie van de sportbond, de aanklager (of vergelijkbaar orgaan) van de sportbond of met het Instituut Sport Rechtspraak. Overleg met externen kan bestaan uit zedenpolitie en de wijkagent, Centrum Seksueel Geweld, Slachtofferhulp, Veilig Thuis, GGD.

STAP 3

Hoor- en wederhoor gesprekken

Het bestuurslid:

- Voert een hoor- en wederhoor gesprek met betrokkenen zoals de melder, slachtoffer, beschuldigde. > tenzij dit verstorend of strijdig is voor/ met later straf- of tuchtrechtelijk onderzoek
- Neemt een officiële klacht aan
- Documenteert gesprekken en bevindingen

Tijdens hoor- en wederhoor gesprekken bespreekt het bestuurslid de melding inhoudelijk met de melder. Vervolgens spreekt het bestuurslid de beschuldigde zodat deze kan reageren op de beschuldiging. Het bestuurslid kan ook met andere betrokkenen spreken over de melding als deze door de melder of de beschuldigde genoemd worden in het incident. Kern van de melding in dit stadium is ga met elkaar in gesprek.

Het bestuurslid voert de hoor- en wederhoor gesprekken, tenzij dit verstorend of strijdig is met eventueel later strafrechtelijk of tuchtrechtelijk onderzoek. De bestuurder is oordeelloos in de gesprekken en draagt zorg voor het recht doen aan alle partijen.

Bij aanranding en verkrachting nooit zelf gesprekken voeren en direct naar politie doorverwijzen. Bij meldingen van fysieke seksuele intimidatie altijd de sportbond of Centrum Veilige Sport Nederland éérs benaderen voor overleg. Meldingen over verbale (uitschelden, naroeppen, seksuele connotatie opmerkingen etc.) en non-verbale seksuele intimidatie (middelvinger opsteken, lichaamsvormen en/of seksuele handelingen uitbeelden etc.) kunnen over het algemeen door het bestuurslid zelf gehoord worden.*

Verstorend voor een diepgaander of onderzoek door een aanklager (of vergelijkbaar orgaan) kan zijn in gesprekken alibi's te vragen, of om te vragen bewijslast te overleggen en af te geven, of iemand onder druk zetten waardoor men gaat liegen. Risico's zijn dat iemand juist bewijs vernietigt, of dat iemand het verhaal aanpast aan de gestelde vragen, of anderen intimideert om een alibi te verzorgen. Bewaren van camerabeelden van de sportlocatie kan juist helpend zijn voor later onderzoek. (Mits doel van dit gebruik is vastgelegd en gecommuniceerd binnen de organisatie).

In de voorbereiding is het van belang rekening te houden met emoties van de melder of ouder(s) en een kind, zoals boosheid, verdriet en angst veroorzaakt door onmacht, loyaliteit, isolement en schaamte. Dit geldt ook voor de beschuldigde en zijn/haar omgeving.

Na afloop van de hoor- en wederhoor gesprekken is het goed om het handelingskader nogmaals te doorlopen.

Het bestuurslid maakt een melding aan van het incident met behulp van het meldformulier en verstuurt dit naar de vertrouwens(contact)persoon van de sportbond. Administratie in het landelijk Case Management Systeem voor sport incidenten gebeurt via de daarvoor bedoelde SpeakUp weblink.

Bijlage het voeren van een hoor- en wederhoor gesprek

*Wetboek Strafrecht artikel 160. Iedere Nederlandse burger die wetenschap heeft van een verkrachting is verplicht aangifte te doen bij een opsporingsambtenaar.

STAP 4**Afweging van het incident en grensoverschrijdend gedrag**

Het bestuurslid / vertrouwens(contact)persoon:

- Beoordeelt het incident op GOG samen met de bond of Centrum Veilige Sport Nederland
- Weegt aan de hand van handelingskader (gedragsregels, tuchtregels, Nederlands strafrecht etc.) de inhoud van het incident
- Vertrouwens(contact)persoon sportbond documenteert in het landelijke Case management systeem Sport

Er zijn verschillende gedragingen of vormen van intimidatie die voor de Nederlandse wet strafbaar zijn, of die we beledigd hebben in het sport tuchtrecht. Een vereniging heeft hier niet dagelijks mee te maken. Maak dus gebruik van de vertrouwens(contact)persoon sportbond en het Centrum Veilige Sport Nederland om het gedrag goed af te wegen. Geen enkel incident of melding is hetzelfde, geen enkel verhaal is zwart wit doordat er o.a. verschillen zijn in personen en in context.

Om te kunnen bepalen met welke soort (-en) grensoverschrijdend gedrag we te maken hebben is het van belang dat in een dossier de signalen, de gesprekken en de stappen worden beschreven. Ook degene die al zijn gezet dienen te worden vastgelegd. Via het Case management systeem voor de sport heeft sportbond inzage in alle dossiers van de daar aangesloten verenigingen. Het Centrum Veilige Sport Nederland kan sportbond overstijgend dossiers inzien. Tenzij er beoordeeld wordt dat het actief delen niet in het belang van het dossier is. Het bestuurslid van een vereniging kan indien nodig toegang krijgen tot het dossier.

Het landelijke Case Management Systeem Sport wordt beheerd door NOC*NSF en voldoet aan alle veiligheidseisen en AVG richtlijnen.

Het is mogelijk direct te melden bij het Centrum Veilige Sport Nederland als men zich niet prettig voelt te melden bij de vereniging of de sportbond.

Bijlage Definitie Grensoverschrijdend gedrag en seksuele intimidatie

STAP 5

Afweging meldplicht en opvolging van het incident

Het bestuurslid / vertrouwens(contact)persoon:

- Beslist samen met de Bond of Centrum Veilige Sport Nederland of het incident meldplichtig is bij de aanklager Bond of aanklager ISR
- Geeft opvolging aan het incident en de melding
- Organiseert hulpverlening, treft een orde maatregel etc.
- Vertrouwens(contact)persoon sportsportbond documenteert in het landelijke Case management systeem

Het bestuurslid van de vereniging of vertrouwens(contact)persoon van de bond weegt meldplicht bij de aanklagers (of vergelijkbaar orgaan) op basis van de signalen en feiten in het incident, van het (extern) ingewonnen advies en van het gesprek met de melder en eventuele andere betrokkenen. Onderdeel van de afweging kan zijn het risico voor de melder zelf, andere betrokkenen, de leden van de vereniging, medewerkers en bezoekers. Een bijkomende risico afweging kan zijn het algemeen maatschappelijk belang.

Ook als er sprake is van het niet verder onderzoeken of er geen mogelijkheid is voor een tuchtrechtelijk vervolg, ontslaat dat het bestuurslid niet van zijn verantwoordelijkheid de ontstane situatie in goede banen te leiden. Het verloop van het incident wordt beschreven in het case management systeem voor de sport.

Het is mogelijk (zelfs raadzaam) om incidenten die niet direct seksuele intimidatie zijn wél te registreren in het landelijk case management systeem. Dit draagt bij aan incidenten inzichtelijk krijgen, beter de juiste preventie inzet te kunnen afwegen, en verschillende losstaande signalen met elkaar te kunnen verbinden.

Bijlage meldplicht SI november 2018

De meldplicht seksuele intimidatie en misbruik rust op bestuursleden van alle aangesloten verenigingen, sportbonden en anders georganiseerde sport onder de koepel van NOC*NSF. Dit is belegd in het reglement Blauwdruk tuchtrecht seksuele intimidatie in de sport november 2018 (hierna Blauwdruk SI) . Daarbij is in de Blauwdruk SI de meldplicht voor begeleiders vastgelegd. Wie door de bond *niet* als begeleider wordt gezien is vastgelegd per bond en met verenigingen gecommuniceerd.

Vertrouwenscontactpersonen van een vereniging, en vertrouwens(contact)personen van een bond en medewerkers van het Centrum Veilige Sport Nederland vallen niet onder de sport meldplicht. Zij vallen wél onder de burger strafrechtelijke meldplicht bij verkrachting of moord.

Meldplicht bestuursleden sport Blauwdruk tuchtrecht seksuele intimidatie in de sport november 2018

i) Meldplicht

Indien de sportbond geen aanklager kent, kan de aanklager vervangen worden door een orgaan van de sportbond met vergelijkbare bevoegdheden, zoals het bestuur van de sportbond. Voor sportbonden die bij het ISR zijn aangesloten is voorzien in een aanklager.

1. Ieder bestuurslid van de sportbond of sportvereniging die kennis krijgt van (een vermoeden van) een overtreding van dit reglement is verplicht dit te melden bij de **aanklager** van de sportbond, tenzij hij/zij zelf de seksuele intimidatie heeft ondergaan en, of een functie als vertrouwenscontactpersoon bij de sportvereniging of als vertrouwens(contact)persoon bij de bond bekleedt.
2. Iedere begeleider binnen de sportbond of sportvereniging die kennis krijgt van (een vermoeden van) een overtreding van dit reglement is verplicht dit te melden bij bestuurslid van de sportbond of sportvereniging, tenzij hij/zij zelf de seksuele intimidatie heeft ondergaan en, of een functie als vertrouwenscontactpersoon bij de sportvereniging of als vertrouwens(contact)persoon bij de bond bekleedt. Sportbonden brengen verschillende groepen personen onder het begrip begeleider. Het uitgangspunt is om die groepen eronder te brengen die een verantwoordelijke positie innemen binnen de bond als begeleider en -dus- in staat moeten zijn om grensoverschrijdend gedrag te signaleren. Welke groepen de Sportbond onder het begrip brengt, is aan de Sportbond. Hiervoor geldt, in beginsel, dat op iedere begeleider een meldplicht rust, tenzij er redenen zijn daarvan af te wijken. In de uitwerking van haar tuchtrecht reglement past de sportbond deze meldplicht op de begeleider toe of legt zij uit waarom zij hier vanaf wijkt.
3. Op ieder lid, met uitzondering van het onder lid 1 en 2 genoemde bestuurslid of begeleider, dat een redelijk vermoeden heeft, dat sprake is van een overtreding van dit reglement, rust een verantwoordelijkheid hiervan melding te doen bij het bestuur van de sportvereniging, tenzij dit in redelijkheid in de gegeven omstandigheden niet van het desbetreffende lid verwacht mag worden.
4. Een melding kan schriftelijk of mondeling worden ingediend bij de aanklager van de sportbond.
5. De melding kan ook anoniem worden gedaan. Tenzij de melding gedaan wordt door een bestuurslid, begeleider of werknemer.

Bijlage Definities Grensoverschrijdend gedrag en Seksuele Intimidatie

Grensoverschrijdend gedrag is een verscheidenheid aan gedragingen waar het gaat over het toebrengen van (ernstige) schade op fysiek, mentaal en emotioneel vlak.

De gevolgen daarvan kunnen heel groot zijn. Dit gedrag kan zichtbaar, maar ook minder zichtbaar voor anderen plaatsvinden, bijv. via de mobiele telefoon of internet. Er zijn verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag o.a.:

- Intimidatie zoals onder druk zetten, overmatige controle uitoefenen, bang maken, machtsmisbruik.
- Seksuele intimidatie en misbruik (zie onderstaande definitie)
- Discriminatie, het onrechtmatig onderscheid maken tussen mensen of groepen zoals op basis van politieke of religieuze overtuiging, seksuele geaardheid, sekse, handicap etc.
- Pesten en uitsluiten
- Agressie en geweld

Integriteitsschendingen zoals fraude, diefstal, corruptie, belangenverstremming en ondermijning hebben ook elementen van grensoverschrijdend gedrag in zich.

Seksuele intimidatie (Europese Richtlijn (2002/73/EG van 5 oktober 2002) zoals benoemd in de Blauwdruk SI november 2018

1. Onder seksuele intimidatie wordt verstaan: enige vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag met een seksuele connotatie (duiding) dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd.

2. Onder seksuele intimidatie, zoals vermeld in lid 1, zijn mede begrepen de in de artikelen 239 t/m 250 (Titel XIV: Misdrijven tegen de zeden) van het Wetboek van Strafrecht strafbaar gestelde feiten.

- Aanranding is iemand dwingen tot het plegen of ondergaan van een ontuchtige handeling. Vaak komt dit neer op het ongewenst aanraken of laten aanraken van geslachtsdelen. Ook zoenen onder dwang kan in Nederland gezien worden als aanranding.

In aanvulling op het voorstaande dient nader geduid te worden dat de seksuele intimidatie betrekking heeft op:

- a. Seksuele intimidatie die heeft plaatsgevonden in relatie tot sportbeoefening binnen het verband van de sportbond, en/of
- b. Seksuele intimidatie die is ondergaan buiten een sportaccommodatie en waarbij degene die de seksuele intimidatie heeft ondergaan ten opzichte van degene die seksuele intimidatie toepast in een (machts)relatie binnen de sport verkeert, en/of
- c. Seksuele intimidatie buiten het verband van de sportbond, waarbij een risico bestaat voor de veiligheid van een of meer leden of aangeslotenen van de sportbond.

Bijlage Een hoor- en wederhoor gesprek voeren

Een hoor gesprek is precies wat het woord al aangeeft, hoor aan en luister.

Tijdens het gesprek met melder (beschuldigde of andere betrokkenen) kunnen de volgende stappen worden gevolgd:

1. Leg de melder het doel uit van het gesprek
2. Laat de melder beschrijven wat de inhoud van het incident is dat men wil melden. Geef daarbij als bestuurslid geen waardeoordeel of eigen interpretatie;
3. Vraag hoe de melder dit ervaart. Ga respectvol om met de emoties;
4. Bespreek wat je met de melding gaat doen. Bespreek dat de beschuldigde en eventuele andere betrokkenen ook gehoord gaan worden.
5. Leg uit dat de melder een officiële tuchtrechtelijke klacht kan indienen direct bij de vertrouwens(contact)persoon van de sportbond of direct bij de aanklager (of vergelijkbaar orgaan) van de sportbond of ISR.
6. Leg uit dat er gebruik gemaakt kan worden van een vertrouwenspersoon van het Centrum Veilige Sport Nederland ter ondersteuning.
7. Leg het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door de melder.

In het gesprek met de beschuldigde is het van belang ook hier oordeelloos te luisteren. Eventueel kan het inwinnen van juridisch advies voor de beschuldigde van belang zijn in een incident. Als bestuurslid is er zorgplicht voor alle betrokkenen in een incident. Dat betekent dus ook de beschuldigde de kans geven zich te verdedigen. Maar ook begrip te tonen voor de ontstane situatie en bijkomende emoties, en de eventuele familie en omgeving van de beschuldigde.

Minderjarigen < 16 jaar

Een minderjarige wordt gesproken in bijzijn van de ouders of verzorgers, wil een minderjarige dit niet zorg dan dat er eerst andersoortige hulp wordt ingeschakeld. Dit kan een vertrouwenspersoon zijn van het Centrum Veilige Sport Nederland, maar ook een andere hulpverlener.

Er kan ook alleen met de ouders gesproken worden. Als het kind zelf de melder is bespreek dan waarom er met wie gesproken wordt, en leg uit dat bij gevaar er gehandeld moet worden.

Beloof tijdens een dergelijk gesprek nooit geheimhouding, maar geef wel aan dat de signalen serieus zullen worden afgewogen. Spreek een minderjarige nooit alleen.

Bijlage voorbeeld incident

Aanleiding

De vertrouwenscontactpersoon van de vereniging wordt door een sporter van de vereniging aangesproken dat hij graag een keer wil praten. Er wordt een afspraak gemaakt op een voor beide prettige plek waar ongestoord gepraat kan worden.

Stap 1

De vertrouwenscontactpersoon overlegt met de bestuurder over het incident dat besproken is met de sporter. De sporter heeft aangegeven dat hij met de bestuurder in gesprek wil over het gedrag van een van de coaches. Het gaat om pesten maar ook om kleedkamer foto's die hij niet prettig vindt.

Stap 2

De bestuurder gaat voor zichzelf na welke regels of afspraken van toepassing kunnen zijn op dit incident. Bijv. de huisregel geen camera's in de kleedkamer, de gedragsregel coaches om iedereen gelijk te behandelen, de Blauwdruk seksuele intimidatie. Is de sporter minderjarig en valt de coach onder tuchtrecht?

Stap 3

De bestuurder maakt een afspraak met de sporter. De sporter kan nogmaals zijn verhaal vertellen en aangeven wat hij graag zou zien als oplossing. Hiermee heeft de sporter een melding gedaan bij de bestuurder. Het pesten moet ophouden en de foto's die gemaakt zijn in de kleedkamer moeten vernietigd worden. De coach maakt grapjes en zegt dat als hij de naakt foto's deelt in de team WhatsApp groep hij weer opgesteld zal worden. De melder wil ook niet meer dat de coach hem begeleidt of iets te zeggen heeft over de opstelling in het team.

De bestuurder geeft aan dat dit gedrag niet gewenst is en dat hij het dapper vindt dat de melder naar voren komt. De bestuurder geeft ook aan dat hij de coach zal gaan spreken over het incident. Én wanneer hij terugkoppeling geeft aan de melder.

Stap 4

De bestuurder weegt dat wat hij gehoord heeft aan het handelingskader. Welke soort (-ten) van grensoverschrijdend gedrag is hier aan de hand? Is er spraken van seksuele intimidatie of misbruik? Er is spraken van pesten, en van intimidatie om weer opgesteld te worden, en er zijn foto's gemaakt in de kleedkamer wat seksuele intimidatie is. Voor de zekerheid belt hij met de sportbond voor overleg en maakt een melding aan in het case management systeem voor de sport.

Grensoverschrijdend gedrag: pesten, uitsluiting, intimidatie, bedreiging

Seksuele intimidatie: naakt foto's zonder toestemming

Stap 5

De naakt foto's zijn zonder de toestemming van de melder gemaakt, de coach intimideert / chanteert de melder om de foto's publiek te maken. Dit gedrag is meldingswaardig bij de aanklagers. De aanklager beoordeelt of er verder onderzoek gedaan moet worden en hoe dit er uit gaat zien. Hiervoor wordt naast de vereniging ook overlegd met de sportbond.

De sportbond kan ook ondersteunen bij communicatie rondom een incident. Hiervoor zijn handleidingen beschikbaar bij NOC*NSF.